

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 8.

V Ljubljani, v soboto 24. februarja 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrlet 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamo** in **oznanila** se pošiljajo upravištvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravištvo sta v Ljubljani, **Gradlišče štev. 15.** Uradne ure od 9—12 ure dop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Körberjev program in položaj Slovencev.

Po daljših počitnicah so se dne 22. februarju zopet sešli poslanci v državnem zboru. Ministerski predsednik Körber je precej v prvi seji pokazal svojo zastavo in v prostem govoru razvil program svoje nove vlade.

Vidi se, da se Körber hoče ogniti narodnostnim prepričanjem s tem, da hoče poslancem in narodom na srce položiti nujno potrebo, priskočiti obnemogli državi na pomoč z upoštevanjem in pospeševanjem gospodarskih interesov. Körberjev program je v prvi vrsti gospodarski program. Zadel je s tem ob pravo struno. To je potrdilo tudi glasno pritrdjevanje poslancev.

Najprej je omenjal ministerski predsednik, da sedanja vlada ni strankarska vlada in da se zato obrača za sodelovanje do vseh strank. V Avstriji prebiva več narodov, ki se glede narodnostnih vprašanj morajo pobotati med seboj, vlada pa mora stati nad strankami in varovati ravnopravnost. Seveda se narodnostni mir ne napravi v par dneh. Narodna vprašanja treba pretresati vsako za se in v prvi vrsti rešiti vprašanja, ki tičejo Češke in Moravske. Glede spravnih pogajanj se sedaj še ne more reči, če bodo imela pozitiven uspeh, kažejo pa dosedanja dogovori, da je pot, ki smo jo nastopili, prava pot. Obljubil je minister, da bode že naznanil uspehe spravnih konferenc in zbornici predložil posebne načrte o spravnih materijah. Če je segal ta uvod ministerskega predsednika čez kopico navadnih fraz in davno nam že znanih upolnih tolažb, danes še ne moremo soditi. Slovenski poslanci naj ostanejo v rezervi in pazorno zasledujejo vsako gibanje ter pazijo, da vlada, če že noče iti s slovansko večino, ostane vsaj nad strankami, in zlasti, da se ne bode mir delal med narodi brez Jugoslovanov.

Poleg narodnosti, je dejal Körber, sta pa posebno važni stvari kultura in blagostanje narodov, zato ju bode vlada podpirala. V ta namen se predložé zbornici razni načrti zakonov in se

določa 500 milijonov kron, ki se razdele na več let. Med novimi železnicami se bo napravila druga železnična zveza s Trstom in krajša zveza s severom.

Na Trst pojde železnica čez Ture, Karavanke in Bohinj. Stala bo ta železnica 182 milijonov K, in sicer čez Ture (77 km) 60 milijonov, čez Karavanke (70 km) 44 milijonov, skozi Bohinj (31 km) 60 milijonov in dalje do Trsta (53 km) 18 milijonov K. Črta po slovenskih tleh pojde na Celovec, Beljak, Jesenice, Bled, Bohinj, Sv. Lucijo, Gorico, Opčine do Sv. Andreja v Trstu.

Vlada bo podpirala industrijo obrt in kmetijstvo. Nadalje ima vlada predloge zakonov glede društev z omejeno obvezo, glede pridobitnih in gospodarskih zadrug itd. pripravljene, — glede drugih socialnih vprašanj, kakor o obligatoričnem zavarovanju poslopij, potem o obveznem zavarovanju privatnih uradnikov za starost in za onemoglost se je pa ministerski predsednik izjavil, da se bodo predloge pripravile. Zakon o zadružni organizaciji kmetov se bo pa takoj predložil.

Glede odprave stavke premogarjev bo vlada skušala doseči ugoden delaven čas. V prihodnjem zasedanju se predloži deželnim zborom načrt za saniranje deželnih financ.

Končno je prosil Körber poslance, naj vplivajo na to, da se narodnostni prepričani omeje vsaj toliko, da ne bodo škoda trpeli kulturni in gospodarski interesi države, ker ohraniti se mora država, ki je branik državljanov.

Körberjev govor se glasi kakor govor kakega prebrisanega kandidata, ki obeta ljudem same „cukerčke“, ko se predstavlja volilcem. Čehi in Jugoslovani so hoteli precej začrtati napram Körberjevemu programu svoje stališče in češki poslanec Engel je predlagal, da naj se precej v prihodnji seji o njem otvori razprava. Poljak Javorski je bil mnenja, da se za to toliko ne mudi, ampak naj se o tem govori še le po sprejetem zakonu za kontingent vojaških novincev. Nemci so bili sploh proti razgovoru o programu, ker se boje slišati slovanske težnje in

pokazati svoje karte. Engelnov predlog, za katerega so glasovali Čehi in Jugoslovani, se je odklonil, sprejel se pa posredovalni predlog Javorskega z glasovi bivše desnice.

Program nove vlade ni slab, a, kaj bo z nami? Položaj je povsem nejasen, za Slovence pa po situaciji v državnem zboru žalosten, obupen. Spravna pogajanja se vrše zgolj o formalnostih in še pri teh ni uspeha. Nemci in Čehi iščejo razlogov, da bi se po vladi uprizorjena sprava ne posrečila, in misleč človek pride po teh dejstvih do prepričanja, da ni sprava pravi namen pogajajočih se strank, marveč da hočeta oba pogodnika zdajno ustavo odstraniti in ustanoviti novo obliko vladanja, pri tej zameni pa svojo stališče utrditi. Ker obadva pogodnika jednako upata, je gotovo, da se eden moti. Levičarji kar odprto priznavajo, da jim je absolutizem ljubši, nego tak parlamentarizem, ki jih sili splošne pridobitve z drugimi deliti. Zaista njih upanje ni neopravičeno, ker je za slučaj absolutizma Nemcem cela armada birokracije na razpolaganje, in ta armada je tako velikanska moč, da zamore ne le zatreti narodno in gospodarsko gibanje malih narodov, kakor smo Slovenci, marveč tudi krotiti češkega leva. Tej armadi je pa na razpolago tudi vojaška kamarila najvišjih krogov in ta odločuje današnjo politiko.

Še žalostnejši je pa politični položaj Slovencev. V državnozborni desnici so imeli Slovenci dozdaj nekako nevidezno zaslombo, a ta je odpadla. Poljaki so se odrekli slovanski politiki in hočejo zanaprej le poljsko politiko gojiti. Čehi so pozabili na storjene obljube in se pogajajo le za svoje najožje koristi — na Slovence in Hrvate ne misli nihče! — Slovenec je sicer vaju takega preziranja, a ta najnovejši slučaj naj bi jugoslovansko delegacijo poučil, da le sama sebi zaupa in se na svojo lastno moč ozira. Jugoslovanska vzajemnost naj bo klic prihodnosti in upanje Slovencev. „Malo nas je, a smo ljudi“, kažó — Buri!

Polde.

Spisal Francétov.

(Dalje.)

II.

Ko je jezdil Polde drugo jutro napajat, se jo komaj držal na konju. Glava mu je bila težka, da jo je povešal, in bi jo bil najrajše naslonil na široki vrat konja, na katerem je sedel. Roke in noge so kar visele od njega, hrbet ga je bolel, kakor da ga je kdo prav pošteno naklestil s polenom.

Ko je prijezdil nazaj v hlev, se ni mogel premagati: legel je na postelj, rekoč sam pri sebi: „Pol ure lahko še počivam“.

„Polde, ali danes ne misliš vstati? Polde, — slišiš! A, ta človek spi, kakor polh! Polde!“

Kakor zajec, ki se je potuhnil za kako drevo tako, da sta šla lovec in pes mimo njega, a zagleda, da se mu bliža z druge strani nov sovražnik, ki ga je morda že opazil, — tako je skočil hlapec, katerega je konečno vender predramilo klicanje, z ležišča.

„Kaj pa je to, Polde? Luci in Hanzi stojita pri praznih jasliah, ti pa smrčiš! Kje si pa

bil včeraj? Dekla je dejala, da te ni bilo pri večerji.“

Poparjen je stal Polde pred grajsko gospodično, ki je prišla vsako jutro pogledat v hlev, kaj počneta njena ljubljena: Hanzi in Luci.

„Rebrnik je odprl oštarijo, pa smo se zamudili.“

„A, to ne sme biti, da bi zaradi Rebrnikovega vina pustil konja čisto vnemar. Odveži Luco, da ji dam sladkorja!“ Polde stopi k jaslim in Luci, ki je bila veselo razgetaje pozdravila svojo gospodarico in se je željno ozirala po njej, se hitro obrne, ko se je čutila prosto, in stori par korakov.

„A kaj je to? Ali ne šepa Luci? Polde, le poglej!“

Gospodična stopi nekaj korakov nazaj in kobila za njo.

„Da, še močno šepa! A, to je pa že preveč! Tako paziš ti na konja! Lucika, ali te močno boli?“, vpraša sočutno gospica in da kobili kos sladkorja, katerega Luci s slastjo pohrusta. Med tem pristopi Polde in prime kobilo za desno prednjo nogo. Živinče jo rado privzdigne, znamenje, da je boli.

„Pelji jo pred vrata, da pogledava, kaj ji je!“ Hlapec stori, kakor mu je gospica ukazala. Gledata in gledata, a ne moreta ničesar zapačiti; le to sta videla, da je noga malo otekla.

„Po kovača stopim“, dé Polde, „morebiti jo je treba samo prekovati.“

„Le hitro pojdi,“ veli gospica. „Naj pride takoj!“ Polde odhiti, vesel, da more proč iz bližine svoje gospodarice.

Kovač pride in pregleda nogo. „Na žebelj je stopila, pa se ji je zadril v nogo.“

„Pa kje zdaj po zimi? Po snegu vender ni žebeljev,“ pripomni gospodična.

„Pač kje v hlevu“, odvrne kovač.

„Vidiš, Polde, ti zanikernež! Če misliš pa tako delati, si pa le drugo službo poišči!“

Polde je bil sicer potr in hudo so ga zadel zadnje besede, vender mu je prišlo na misel: „Pojdem pa v Drago — za Franco!“

„Kaj pa je storiti?“, vpraša gospica kovača.

„E. mislim, da bomo brez živinozdravnika žebelj vèn spravili“, se odreže samozavestno črni kovač.

Polde je prijel nogo, kovač je odtrgal podkev in res srečno potegnul vèn usodni žebelj.

Časniški glasovi.

„Narod“ piše: „Prepričani smo, da nam je veleposestnik veliko manj nevaren, nego klerikalca — besedosnedež, in bomo iz tega v bodočnosti vse posledice izvajali.“ Tako si upa list „zavedne“ slovenske inteligence javno priporočati zvezo z Nemci, a mej slovensko inteligenco je še vedno mnogo takih, ki te zveze ne vidijo in menijo, da je ta zveza le domišljija in agitacijsko sredstvo „klerikalcev“ ali „farovško strašilo z baronom Švegljem“

„Slovenski Narod“ je zadnji teden pod naslovom „Izgubljeni Bog“ prinašal podlistek, v kateri je dr. Ivan Nevesekdo nastrgal več blata svoje umazane fantazije, kakor ga hranijo vsi ljubljanski kanali. „Narod“ od srede je prinesel vest, da je „Narodna tiskarna“ ponatisnila ta pamflet, v katerem je nakupičil pisatelj „zlatega humorja“ na sliko konsumskega življenja in „perečega sarkazma“ na idealno podobo našega Odrešenika. „Ta knjiga bodé marsikomu odprla oči“, pravi „Narod“. In res! Dokazovala bode vedno, da juristarija in dostojanstvo pisatelja, ki je izgubil Boga, ne otmeta propada v živinsko podlost in nesramnost. Kdor hoče izvedeti, kam je zabredel liberalni in brezverski dr. Ivan Nevesekdo, naj le vzame v roko to knjigo. Odložil jo bode gotovo s pljunkom na ostudno sliko, ki nam predstavlja dušo „pregnantno in duhovito“ zbesnelega dohtarja.

„Slovenka“ prodaja v prvi letošnji številki toliko blazirane nervoznosti, da po pravici pomilujemo vsako žensko bitje, ki je naročeno na to „glasilo slovenskega ženstva“. Prepričani smo tudi, da se č. g. Anton Medved, ako ima še kaj spoštovanja do samega sebe, ne bode več dal tiskati v listu, kateri podira zakon, temelj krščanskega družinskega življenja. Neločljivost zakona imenuje namreč v sami ljubezni se topeča „Dánica“ — „zastarelo moralo“ ter uči, „da mora svobodna biti ločitev zakona, kadar ne najdetá zakonca zaželené harmonije, bodisi da sta se varala uže pri izbiranju, bodisi da sta se še-le pozneje divergujoče razvila“. Kdo bi bil kdaj mislil, da bode leta 1900. roka slovenske ženske tako predrzno bila po Kristusu in njegovem nauku! Dalje tvezi pisateljica o prihodnji dobi blagostanja, „ko nihče ne bode prisiljen zatajevati seksualno stran svojega žitja, ker ga materijelno stanje ne bode več sililo k askezi in ker blagostanje zmanjšuje plodovitost. Ženska ne bode več prežala na moža, kakor dandanes, in zakon ji ne bode več jedino eksistenčno sredstvo“. — Ali res more krščanski misleča ženska tako nizko pisati o naših poštenih dekletih in ženah? Ne, to sramočenje ženske in zakona ni spisala slovenska kristjana, to je podtaknil mokraški Kristjan, ki se je le poslužil firme bivše institutke usmiljenih sester,

„Nekaj dnij mora mirno stati v hlevu, pa obkladke ji morate obvezavati: ne bo nič hujšega“, potolaži gospico kovač. Gospodična je bila zopet pomirjena in tudi Poldetu je odleglo.

Ko se je odstranil kovač in se je gospica vrnila v grad, je sedel ubogi hlapec na postelj in začel premišljevat. Da, res nesreča ni nikoli ugnana! S Franco sta se sprla, zdaj se je pa še grajskim zameril. Pa ta vražja Franca! Dve leti je služila pri Kuharjevih in radi so jo imeli. Še eno leto naj bi ostala, potem pa bi oče Poldetu izročil posestvo in s Franco bi se vzela. Pa kar naenkrat ji je šinilo v glavo, da ji pri Kuharjevih ni več obstanka. „Odkar je umrl stari Kuhar“, — tako je pravila, — „je vse drugače. Poprej je bil eden gospodar pri hiši, zdaj bi pa vsak rad zapovedoval in eden je bolj siten kot drugi. Jaz moram proč!“

„Potrpi vender, zavoljo mene,“ jo je prosil Polde.

„Polde, saj veš, da bi rada, ko bi le mogla, pa res ne morem. Boš videl, da bo tako bolje. Zdaj sem tukaj že odpovedala in v Dragi me že čakajo.“

„Pa pojdi, kamor hočeš“, ji je velel slednjič užaljeno, srdito. In voznik je odpeljal Franco in njeno skrinjo, Polde pa jo je zavil v gostilno. (Dalje prihodnjic)

da je tembolj neusmiljeno prostituiral žensko čast. Slovenka, ki trpi v hiši „Slovenka“, mora že biti ne-le moderno naduta, ampak na duši in na telesu garjeva, ali pa gotovo postane.

„Popotnik“ je prinesel v 2. številki Rutarjevo oceno knjige „Kranjska dežela“, katero je kot ljudskošolsko učilo (!) izdal J. Ciperle. Čitali smo že nekaj neugodnih kritik te knjige, a Rutarjeva kritika je naravnost uničevalna. Vriva se nam misel: Ako je celó g. Ciperle, prva kapaciteta učiteljskih močij, znal nagatiti v malo učilce dolgo vrsto grdih pogrškov, tedaj mora stati „novodobna šola“ na zelo bistrh nogah.

Izvirni dopisi.

Iz Kamnika, 15. svečana. V silno naprednem času živimo. Kopiranje velikomestnih naprednjaških oblik prenaša se en gros v malomestno življenje. Celó omejena vaška pokrajina izganja vraga z belcebubom.

Benetke v Ljubljani, Ljubljana v Kamniku! Tako se identifikuje velikomestno z malomestnim naprednjaštvom. Dejansko je tako, a ljudstvo ne verjame. Kmalu ne bo večera brez veselice, in predpust je tako silno dolg. Za Kamnik je to nekaj podobnega, kakor huda elementarna ne-zgoda. Da, brez šale! Tistih, ki se jim z mesecem denarnica omladi, ne štejemo na stotine, ostalim pa še ob času kukavičinega petja ne preostaja mnogo. In to veseljevanje, s kako dobrimi nameni se prireja! Žal, da vspehi teh veselic redkokdaj dosežejo iste namene. Jedno pa se vsikdar doseže: nemški gostilničar na kopališčni restavraciji ima ob vsaki veselici dovolj gostov, med katerimi so tudi najboljši narodnjaki polnoštevilno zastopani. Za izgovor navajajo to, da so drugod premali prostori, a ne osamosvestijo se, da bi si omislili večjih. Narodna dolžnost je tedaj komoditetno prirejanje narodnih veselic v prid Nemcu. Mar ni Ljubljana v Kamniku?

Veselo in mogočno se je razvilo v teku zadnjega leta narodno življenje v Kamniku, ko ne bi imelo tako slabe senčne strani ali celo smrtno kal v sebi. Kdo ve? Ni vse zlato, kar se sveti! — Kakor vsak narodni pokret, tako tudi ta sloni na ramah nekaternikov in ti mu dajejo smer in življensko moč. „Čitalnica“ ima v ospredju sicer prejšnje ljudi, a življenska sila so ji druge kapacitete, katere družijo z narodnostjo vse drugo, samo vere in domovine v pravem pomenu nikdar. Na čelu tem stoji mož, katerega je pred dobrim letom dala, boljše vrgla, osoda društvu nazaj. In ta mož, kateri pri belem dnevu nima povsod izhoda, pričel je lansko leto ob ustanovitvi „Marijine družbe“ snovati v „Čitalnici“ neko konkurenčno društvo. Koliko je dosegel z njim, ne vem, pač pa mi je znano, da izven društva dela veliko zlega. Kot tovariši — pomočniki so mu: Koschier, Koroschitz, Reboll . . . sami pravi narodnjaki. Gospod predsednik „Čitalnice“ se je tudi nekoliko podemokratil, zakaj imenska lista za razpošiljanje vabil je precej obsežnejša od one prejšnjih let. Morda mu jo pa nadebudna mladina ne predlaga v kritiko, ker iz načela ne spoštuje njegove avtoritete. Tudi starejši se morajo navaditi mlajše misliti. Vse bo šlo, ni skrbi za to! Vem, da g. predsednik prav nič ne opazi mlajšega narodnega zavoda „Katoliškega doma“, saj boljši klerikalci vender le tako radi zahajajo v „Čitalnico“. To pa jako veseli človeka, kateri je za narodno stvar napravil veliko denarjev in — skoro vse častne naslove.

To je v glavnih potezah ilustracija narodnega življenja v Kamniku. Veliko se sicer dela, a malo se stori za narodno stvar. Ono polovičarstvo, katero se je po znanem vplivu zajedlo v mozeg meščanskemu ljudstvu, tako v verskem kakor gospodarskem oziru, ono polovičarstvo ovira tudi kakor mora razvitek narodnega življenja v Kamniku. Da bi pač skoro spoznali starejši, da ni dovolj govoriti pri šampancu o bivših lepih narodnih veselicah med tem, ko se pred duri pomenkuje mladina o internacijonalni. Tu se začne ali pa konča narodno delo.

Društvo „Katoliški dom“ deluje pri nas vzgledno za poživljenje narodnega duha med

mladino. Tuđi socijalno življenje in humaniteta v občé ne bodete ptuja tem gojencem. Žal, da je zanimanje in sodelovanje kljub lepim vspehom še vedno premajhno med meščanstvom. Najžalostnejše pa je, da hoče ono imenovano čitalniško osobje pritegniti nepokvarjene nravi nase ter jih pripraviti k narodni mlačnosti ali celo odpadništvu. Predpustnik.

Politiški pregled.

Narodu po zobeh. „Slovanska krščansko-narodna zveza“ je zborovala v četrtek zjutraj ob 9. uri in sprejela z ozirom na tendenciozno podtikanje in zavijanje „Slov. Naroda“ o poslancih katoliške-narodne stranke naslednjo izjavo: „Slovanska krščanska narodna zveza“ označuje trditev „Slov. Naroda“, da je bilo 6 njenih društvnikov (namreč poslanci katoliško-narodne stranke) od Claryjeve vlade podkupljenih, kot zavezo razžaljivo obrekovanje in protestuje najodločnejše proti isti“. Ta izjava je bila soglasno sprejeta. Poslanci iz Kranjske niso glasovali.

Poslanec Wolf bode po poročih iz krogov nemških radikalcev pri dunajskih občinskih volitvah kandidoval v okraju Währing, ki je Lichtensteinov okraj.

Perzija in Rusija se vedno prijaznejše gledata. Angleška to prijateljstvo opazuje silno po strani, tembolj, ker je Rusija dobila od Perzije dovoljenje, z raznimi železniškimi progami zvezati svoja morská pristanišča. Perziji so Rusi posodili več milijonov rubljev, da je mogla poplačati dolgove Angležem in napram njim dobiti proste roke. Rusiji je dovolila Perzija zbirati rusko armado tudi po perzijskem svetu. Tako prodira Rusija prav blizu angleške posesti. Šah perzijski bode pri svojem potovanju po Evropi obiskal ruski dvor.

Razkralj Milan je degradiran. Postal je samo navaden general. Tako poročajo „Narodnim Listom“. Zadnje dni je Milan pridobil od Srbije 10 milijonov, kateri bi se morali poslati Francozom za topove. Ker so pa Francozi dotične topove poslali Transvaalu, je Milan spravlil v žep milijončke. Vojni srbski minister Vuković je šel v Pariz posredovat radi topov, a je nazaj grede zvedel o novem čednem Milanovem dejanju. Ker je bil soodgovoren za denar, se je minister sam usmrtil.

Z južno-afriškega bojišča. Kakor smo zadnjič poročali, se je generalu Frenchu posrečilo, priti v Kimberley. Prišel je tja brez praske, ker so se mu Buri sami umaknili vzhodno mesta Bloemfontein. Maršalu Robertsu se je posrečilo Bure iz Magersfonteina odstraniti in preložiti vojno na Oranjo državo. Odločilni boj se bode bil na cesti od Jacobsdaala proti Bloemfonteinu, glavnemu mestu Oranje države. Vojni svet Burov je sklenil, opustiti obleganje Ladysmitha in svoje pozicije na severni strani Tugela ter sploh ves Natal in hiteti na pomoč tovarišem v Oranje državi. Ako burski general Cronje ob pravem času dobi pomoč, bode Roberts v veliki zadregi. Roberts se zelo boji, da je umikanje Burov dobro premišljeno in da jih dobi po hrbtu. Da generalu Bullerju pot v Ladysmith otežkočijo, so pustili Buri za seboj močan oddelek, ki otežkočuje Bullerju vsak korak. Poroča se, da je Buller po hudih bojih pršel čez reko Tugelo. Oranjci so izjavili, da hočejo z Buri v Transvaalu zmagati ali pasti. Iz Bruslja ravnokar prihaja veselo poročilo, da je general Cronje dobil pomoč in je v družbi z Luko Mayerjem in Burherjem premagal Robertsá. Angleži so baje izgubili 42 častnikov in 1000 mož. 20. t. m. je bil vroč boj pri Baarbergu. Ondi sta bila ranjena angleška generala Macdonald in Knox.

Ruska mornarica se bode pomnožila. Tudi to Angleže skrbi.

Domače novice.

Osebné vesti. Dr. Konstantin Hiersche, bivši c. kr. fregatni zdravnik, je imenovan za okrožnega zdravnika v Železnikih. — Poročil se je g. dr. A. Praunseis, distriktni in praktični

zdravnik v Celju, z gospodično Ireno Marijo Kultererjevo, hčerko g. dr. Kultererja, odvetnika v Velikovcu. — V pokoj je stopil nadučitelj gosp. Anton Arzenšek v Stranica. — Sodnim pristavom pri okrajnem sodišču v Trstu je imenovan avskultant g. I. Silvester. — Umrl je v Pulju gosp. Karol Reja, c. kr. davkarski pristav, v Celju je pa umrl odvetnik dr. Janez Sajovitz v 71. l. svoje dobe. — Dalmatinskim metropolitom bode po poročilu „Obzora“ menda imenovan splitski biskup Nakić — Častnim občanom izvolila je občina Adlešiči g. Josipa Oreška, c. kr. okrajnega glavarja v Črnomlju. — Redko svečanost zlate poroke sta praznovala v sredo Andrej in Marija Ponebšek na Libergi pri Litiji, roditelja gosp. dr. Janka Ponebška iz obče spoštovane rodbine v Dobju. — Ministerskim podtajnikom v železniškem ministerstvu je imenovan dr. I. Strecker, rodom Ljubljčan. — Umrl je 10. t. m. Karol Zurman, župnik in dekan v Korminu. — Kap je zadela g. Jos. Poljšaka, župnika v Prvačini. — Umrl je nagloma 15. t. m. v Novem Mestu juvelir G. Forgacs. — V četrtek so pokopali v Mengšu č. g. župnika Ivana Zorca, ki je ondi župnikoval 30 let.

Ad notam! „Edinost“ je te dni vprašala dr. Tavčarja, kaj bi rekel, ako bi bil ministrom za Jugoslovane imenovan baron Schwegel. Dr. Tavčar je precej drugi dan odgovoril v „Sl. Narodu“: „Baron Schwegel ima v peti več razuma, kakor „Edinost“ v glavi!“ — Čestitamo Tržačanom, da so dobili jasen odgovor. Sedaj bodo vsaj izprevideli, da se v Ljubljani ne bije „samo neumni boj med klerikalnim zmajem in liberalno mislijo“, ampak tudi umni boj mej kranjskimi renegati ter narodnjaki, katerim se prištevajo tudi obmejni Slovenci.

Klerikalni Kranjci in kranjski deželni odbor. Pri volitvah v novomeški cestni odbor so zmagali, kakor poroča „Sl. Narod“, klerikalci in padel je znani zaupnik liberalne stranke gostilničar Majzelj. Nato je pa dr. Tavčar v „Narodu“ razglasil, da bode že deželni odbor po pravil volitve dolenjskih klerikalcev in napravil cestni odbor liberalen, ker ima sam pravico, imenovati v cestni odbor nekaj mož. Radovedni smo, če bodeta pri tem „popravku“ sodelovala tudi gg. pl. Detela in Povše, oziroma, kake korake bosta storila, da se popravek ne zvrši.

Slovenske apologetične govore bode imel tekom vsega letošnjega posta vsaki četrtek ob šestih zvečer v ljubljanski stolnici preč. g. kanonik dr. Frančišek Lampè. Večkrat se sa je že slišalo med ljubljanskimi izobraženci, da bi bilo prav, ko bi se tudi za Slovence prekrbele med tednom dobre postne pridige. Omi kanim slovenskim krogom se bo letos ta želja izpolnila. G. kanonik Lampè je znan kot iskren govornik in globok mislec. Naslaja se človek ob točnem njegovem izražanju in neprekosljivi logiki govorov ter ob krasoti njegovega jezika. Lahko se tedaj letos nadeja prav posebnega vžitka naše razumništvo.

Zadružništvo v c. kr. kmetijski družbi kranjski. „Kmetovalec“ zabeležuje, da se bode kmetijska družba preosnovala, in sicer tako-le: „Pridržujoč sedanjo upravo in način delovanja družbe in podružnic, naj se spremene družba in podružnice v registrovane zadruge z omejenim poroštvo. Podružnice naj delujejo kakor doslej za pospeševanje kmetijstva v svojem okolišu, a naj delujejo vrhu tega kot nakupovalne in prodajalne zadruge in sicer s strogo omejitvijo na gospodarske potrebščine, zlasti pa mora biti izključeno kolonijalno in manufakturno blago, celo pa opojne pijače. Glavna družba naj pa deluje istotako, kakor dosedaj, a kot zadruga naj bo zaveza ter pregledna oblast podružnic in strogo kmetijskih zadrug in društev, ki se prostovoljno priklopijo družbi. Sedanja družbena pravila naj se v svrhu take preosnove prilagode zahtevam zakona z dne 9. aprila 1873. ter naj se predlože prihodnjemu občnemu zboru.“ — Tako se zadružniška ideja širi povsod, tudi tam, kjer so se je nedavno še branili z vsemi štirimi.

Za škofovske zavode. Piše se nam z Gorjenskega: Odkritosrčno Vam povem, g. urednik, da jaz sprva nisem bil poseben prijatelj misli,

katera se je bila sprožila v Ljubljani glede snovanja škofovskih zavodov. Sem nekaj starokopitnež in se težko ogrevam za nove stvari. Treba krepkega sunka, da se omajam. Danes je drugače. Krepki sunek je prišel, ne od škofa, ampak od liberalcev. Krč vije liberalce, ko slišijo o škofovskih zavodih. To mi dokazuje, da je knezoškof, ki ima dobre oči, izvrstno zadel. Liberalci še niso dali solda za zavode, pa tako tuljenje proti njim! To me je omajalo. Misel, zgraditi zavode, ni samo dobra, ampak izvrstna in času popolnoma primerna. Slovenski narod gnije, kakor drugi napredni narodi, pri korenini. Zdraviti je treba pri korenini! V nevarnosti je naš narod, da ga vzame bolezen, ki se ga sedaj lotuje, zatorej na delo vsi, vsi! Stari in mladi duhovniki, kar vas še nosi kolar, in krščanski laiki, vsi bodimo solidarni kot en mož! „Za peč naj zleze in naj si zamaši ušesa, kdor ima tako slabe živce, da ne more slišati streljanja topov“ — tako kliče nasprotnik* svojim. Tudi pri nas je treba, da stopi vsak v bojne vrste, da poprime vsak orožje. Prihodnji post moramo vsaj toliko nabrati za škofovske zavode, kot so liberalci zaplesali pred pustom. Rekel sem veliko, ali pojde pa gotovo, ako ne bo med našimi nobenega na pol kuhanega mehkužneža, ki se vedno zaljubljeno ozira po liberalcih in takó ovire dela krščanski stranki v njenem napredovanju in pridobivanju širših mas. Nasprotnik mora biti popolnoma osamljen! Vsaj toliko, kolikor se briga kak član „Slavca“ in „Ljubljane“ in „Zvona“ in „Krima“ in „Lire“ in ne vem kakega pevskega društva še za sijajne in primeroma drage maškarade, sme se izpostaviti tudi vsak duhovnik in sploh vsak prijatelj krščanske misli za škofovske zavode. Bisaga mora imeti ravnotežje! Ni prav, če se vedno samo v zadnji del tlači, tudi sprednji predal naj kaj dobi! Kurent je že preveč dobil! K sklepu en sam dober svet. Premilostni knezoškof naj doloži čekov poštno-hranilnega urada vsem našim boljšim možem in seveda tudi vsem duhovnom. Nabiranje za škofovske zavode bi dobilo s tem mnogo življenja. Govoril sem o tem že z nekaterimi znanci. Vsi so rekli: Prav takó!

„Laibacher Zeitung“ in Amerika. Vlada debelo gleda vedno naraščajoče izseljevanje v Ameriko. Dočim uredništvo vladnega lista vestno beleži to osodepolno gibanje, je upravništvu „Laibacher Zeitung“ malo do tega, da se omeji izseljevanje. Da je število izseljencev tako ogromno, so v prvi vrsti krivi nekateri agenti, ki mamijo ljudstvo z raznimi obljubami. Pozor bi torej vladni list moral imeti pred družbami, ki niso v Avstriji koncesovane. V soboto je pa vladni list prinesel inserat izselniške družbe, ki nima v Avstriji koncesije. Čast taki skrbi upravništva vladnega lista za gibanje proti Ameriki!

Ljubljanski „frakarji“ pred sodiščem. Cvet ljubljanskih frakarjev, g. Konrad Vodušek, je tožil g. dr. Hribarja, ker se je o njegovem nastopu v znani aferi z gdč. Svetkovo zaničljivo izrazil. Dr. Hribar je bil obsojen na 15 gld. globe, a ves „špas“ je več vreden nego 15 gld., ker bo korno poveljstvo v Gradcu izvedelo za Vodušekove pisarije, s katerimi je ta hotel svojo častno afero poravnati, in ker smo iz ust aranžerja „Čitalniških“ plesalcev slišali, da plesalci v „Narodnem domu“ nerodno plešejo.

Realčni zakon, katerega je vsprejel deželni zbor kranjski, ni dobil cesarjevega potrdila.

Gosp. Ig. Borštnik, najodličnejši slovenski igravec, je gostoval pretekli teden na slovenskem gledališču v III. jubilejni predstavi kot „Nande“ v „Rokovnjačih“. Slovensko občinstvo je o tej priliki pokazalo, kako si želi umetnika nazaj. Naj bi s prihodnjo sezono zopet pričelo se delovanje g. Ig. Borštnika v domovini, kjer je na polju slovenske drame po njegovem odhodu velika praznina. Prihodnji terek nastopi gospod Borštnik zopet na našem gledališču kot gost v pustni glumi „Vrban Debeluhar“. Začetek te predstave je ob polu 5. uri popoldne.

Jednakopravnost v nemški luči. Med štajarskimi Nemci je te dni velik vihar. Vlada je nameravala nastaviti posebnega deželnega šolskega nadzornika za slovenske ljudske šole na

južnem Štajarskem. Nemškonacijonalni poslanci in nemškutarski župani spodnještajarski so imeli v Gradcu shod, na katerem so protestovali proti vladni nameri in vse kaže, da se jih je vlada ustrašila. Sedaj rogovilijo Nemci radi slovenskih razredov celjske gimnazije, kjer se namerava baje nekaj učiteljskih mest stalno namestiti.

Drobne novice. Prvo gromenje smo čuli letos v torek ob četrta na 1 uro popoldne. — Kornij poveljnik Succovaty je prišel v torek v Ljubljano. — Porotne obravnave se prično v Ljubljani 5. marca, v Mariboru pa 12. marca. — V Skriljah in v občini Kamenje na Goriškem snujejo posojilnici. — Stroški za šolstvo na Štajarskem so za l. 1900 proračunjeni na 4,449,000 K. — Obesil se je v občinskem zaporu v Ormožu Ljudevit Škrjanec. — Kmetijska zadruga na Cvenu je dobila 1000 kron državne podpore. — Za tekoče leto je zvišala južna železnica svoj proračun od 10 na 13 milijonov kron. — Stavka mizarskih pomočnikov se je pričela v Brnu. — Bombo z dinamitom so položili anarhisti na železniško progo v Žičkovem tunelu pri Pragi. Železniški čuvaj je zverinski naklep še ob pravem času zapazil in odstranil bombo. — Potres v Zagrebu so čutili 20. t. m. Sunek je bil lahek. — Pobegnil je 20letni Franc Pristavec iz Radovljice z deklo Jožefo Flis. — Gospa Slitscher v Ljubljani je svojo deklo tako nabila, da so deklo brezzavestno morali prepeljati v bolnico. Dekle je razdražilo gospodinjo, ker je hotelo od nje poselsko knjižico. — Od 11. do 17. t. m. jih je bilo v Ljubljani 24 novorojenih, 31 jih je pa umrlo. — Vihar podrl je na barju šupo posestnika Škafarja. — Na borznem trgu v Trstu se je zastupila 20letna Marija Živic iz Skopega na Krasu. — Češka podružnica „Slov. Planinskega društva“ v Pragi ima 233 članov. Letos otvori koč na Ravneh pod Grintovcem. — V Selci pri Dobrničah so razkrili lepo podzemeljsko jamo.

Ciganska nadloga. Z Dolenjskega se nam piše: Poleg trtne uši so po nekaterih krajih Dolenjske najhujša nadloga cigani. Ti ljudje so čvrsti, zdrav rod, a delati se jim ne ljubi. V novomeškem in krškem okraju so jim nekoliko začeli dajati dela na cestah. Porabiti bi se dali, ako bi jih kdo imel v strahu. A ti ljudje so najsvobodnejši avstrijski državljani. Kolikokrat se je že govorilo in sklevalo, da bi jih bilo treba prikleniti na stalna bivališča, ker bi se potem lože nadzorovalo njih početje, a pri okrajnih glavarstvih, pri deželni vladi in še više gori manjka prave eneržije. Delajo se na ministerstvo sami nasveti, brez resnih korakov. Ljudje se pri nas teh vlačugarjev silno bojijo, posebno zadnji čas, odkar je cigan Held pokazal, kakšen junaški tič je. Dobre mamice rade dajo ciganom vse, kar zahtevajo, samo da se jih odkrižajo brez večje škode. Nekaj je pa vender jako zanimivo. Konkubinat je po državnih postavah prepovedan. Cigani pa žive vsi v konkubinatu, pravega zakona ne poznajo, in vlada jih pušča pri miru. Ostra je dalje postava, ki sili stariše, da morajo pošiljati svoje otroke v šolo. Zaničerni stariši plačujejo večkrat občutne globe ter preti se jim z zaporom. Cigan pa šole ne vidi nikdar in nihče mu nič ne reče. Čemu te izjeme? Dobro bi bilo, ker je na Kranjskem ciganska nadloga prehuda, da bi v prihodnjem zasedanju kranjskega deželnega zbora kak deželni poslanec (pričakujemo od gosp. dr. Žitnika) vprašal gosp. deželnega predsednika Heina, če kaj študira to, sicer neprijetno, a potrebno cigansko vprašanje, in kaj je že storil, da bi cigane privadil na družabni in državni red, katerega se moramo zelo natanko držati drugi državljani. S tako interpelacijo bo Dolenjecem prav ustrezno.

Blaža Ravnika, morilca Boštijana Žvana so danes teden odpeljali v Gradiško. Z Ravnikom so peljali tja tudi natakarja Šobo, ki je hotel z Ravnikom ulti z Žabjeka, in nekega Šešnovko. Na kolo Ivor je prišlo Ravnika gledat na stotine ljudij. O Ravnikovi poti v Gradiško poročajo „Slovenca“: „Temno, obupno je gledal Ravnik, ko je vlak zapustil Ljubljano. Potem je pa prišel do boljše volje, ker je orožnik potolažil ga z ugodnim odgovorom na njegovo do-

mnevanje, da bode še kdaj prost, ako bode „priden“. „Da bi le do smrti ne bilo“, dejal je Ravnik, „ne bilo bi me treba tako gnati v Gradiško, sam bi rad šel, saj vem, da sem zaslužil kazen“. Pravil je o svojem razmerju z Borštnikovo, „katera se mu je vedno vsiljevala“, in o drugih svojih „čednih“ razmerjih. V teh pogovorih je vlak pridrdral čez Sočo. Tedaj je vzdihnil prebrisani natarak iz Postojine, ki je hotel z Ravnikom uiti: „Oh, če bi se hotel sedaj-le most podreti!“ Ravnik je bil pa družega mnenja: „Življenje si lahko človek vzame, kadar hoče,“ je modroval, „sedaj bi bilo še prezgodaj“. Ko se je spomnil, da z njegovo prostostjo menda vender ne bode tako, kakor si jo je naslikal na Žabjeku, kjer ga je vse tako rado imelo, se je zjokal. V Gradiški je silno ihtel. „Recite ženi“, je dejal, „naj ne žaluje. Ko bi le žalovala preveč in bi jaz to zvedel, bi mi bilo še huje. Recite ji, da bom priden, in naj upa, da se še vidiva.“ Natarak Šoba ga je gledal pri tem dokazu ljubezni do žene po strani in je izpovedal, da je res on „zvodil Ravnika in ga nagovoril, naj pobegneta, ker ta človek je preneumen, da bi mu to v glavo palo“. Zmenila sta se, da bodeda nekaj časa čepela na strehi, ob primernem trenutku se spustila na tla in se odpeljala z gorenjskim vlakom v Trebiž. Od tam bi pobegnila na laško mejo. Tam bi bila po njunem mnenju na varnejšem. Ta izjava je čudna, ker se nehote vsiljuje vprašanje: kje bi bila ubežnika dobila denar za vožnjo v Trebiž. Bržčas je ta izjava dogovorjena laž. Zanimivo je, da se Šobovi izjavi precej veruje, da je on tisti, ki je pridnega Ravnika pripravil do tega, da je v svoji „neumnosti“ pričel misliti na beg.

Vabilo k predpustni veselici, katero priredi katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani na pustno nedeljo, 25. februvarja t. l., v svojem domu, Komenskega ulice št. 12. Vspored: Petje, „Copátar“, kuplet, poje gosp. I. Ložar, zložil A. Sachs. Na vspredu je tudi Sachsov „Vinski brat“, šaljivi zbor, in „Občinski tepček“, burka s petjem v treh dejanjih, poslovenil dr. J. E. Krek. Prosta zabava. Začetek točno ob 6. uri zvečer.

Slavnost. V Kamniku je praznoval dne 20. t. m. dični slovenski skladatelj Viktor Parma svojo 42letnico. Bog ga živi še mnogo let!

Nesreča. Dne 20. t. m. je tresčilo v vasi Breg pri Borovnici v hlev Antona Kobija in mu ubilo tri vole.

Sestro je ustrelil o neprevidnem streljanju z dvocevko Josip Ahlin na Polici pri Stičini. Bil je malo vinjen, ko je povodom nekega ženitovanja streljal, ne da bi bil opazil prihajajočo sestro. Ranil jo je precej nevarno.

V cerkvenem stolpu obesil se je te dni v Vižah na Zgornjem Koroškem cerkvenikov hlapec Simon Gasser. Našli so že mrtvega, visečega na vrvi od zvona. Bil je znan pijanec.

Slovenska šola na Muti se bo ob Veliki noči otvorila. Dobro!

V Slivnici pri Mariboru se je ustanovila gospodarska zadruga in bo prvo zborovanje v nedeljo 25. t. m. v gostilni g. M. Grizola v Račjem pri kolodvoru. Govoril bo gosp. Ivan Kač.

Število jungovcev na Štajarskem. Socijaldemokratski apostol za učitelje Horvatek je preštel svoje pristaše, svoje jungovce. V Zgornjem Štajarju, kjer Horvateka najbolj poznajo, je samo 98 jungovcev, v srednjem jih je 111, v spodnjem 144. Največ jih je v ptujskem okraju. Slovenski učitelji torej najbolj silijo v socijaldemokratski nemški koš.

Nov gasilni dom dobe v Mošnjah.

Graška mladina. Dne 15. t. m. so obsodili v Gradcu 17letnega pisarja Ertla v 5letno ječo. Isti si je s popolno hladnokrvnostjo kupil bodalo ter nabrusil britev, potem pa še nekega svojega znanca nagovoril, da gresta Ertlnovega botra, starega odvetnika dr. Sauersika in njegovo kuharico umoriti, na kar si razdelita priropanih 80.000 gld. Policija je še nakano pravčasno stvar zvedela in preprečila.

Pravičnost graških gospodov pri določitvi učiteljskih plač. Znano je, da je lani deželni odbor določil, koliko plače se ima štajarskim učiteljem dajati. Nastavil pa je tri razrede ime-

novanih plač, prvi, najboljši, drugi, slabjši, in tretji najslabjši, ter določil, da se ima v prvega dati 20%, v drugega in tretjega pa po 40% vseh štajarskih ljudskih šol. Zdaj pa poslušajte, kako sta jo deželni šolski svet in deželni odbor iztuhtala! V prvi razred sta dala razven nemških šol v Mariboru, Celju, Ptujju in Slovenjem Gradcu le eno edino slovensko, še enkrat rečemo: eno edino, in ta je okoliška v Celju. Tudi to bi bili dali v nižji razred, pa po zakonu, ki so ga sami naredili, le niso mogli. Sami so namreč določili, da imajo vse šole enega in istega kraja biti v istem plačilnem razredu. Celjske nemške šole so vse dejali v prvi razred in tako so okoliško tudi morali, ker stoji v mestnem okraju. Kar se tiče drugega plačilnega razreda, je nekoliko šol postavljenih v njega; prišle so v drugi razred večidel take šole, ki imajo vrlo nemškotarske učitelje. Velika večina šol je pa v zadnjem razredu. Če se primerjajo slovenske šole z nemškimi z ozirom na plačilne razrede, mora se reči, da velja prvi in drugi razred za nemške, tretji pa za slovenske šole. Proč od Gradca!

Važno slovensko posestvo na prodaj! „Naša straža“ naznanja: V prijetnem kraju Spodnje Štajarske je na prodaj večje posestvo z novim mlinom in dobro obiskano gostilno. V kraju je pošta. Posestvo bi ob najmanjšem trudu dajalo lepe dohodke. Na posestvu se lahko redi 18—20 glav goveje živine in toliko svinj. Zemlja je rodovitna. Posestvo se proda tudi na kose. Odda se tudi v zakup. Ako se ne oglasi noben slovenski kupec, je velika nevarnost, da kupi posestvo „Südmareka“. Posestvo je v narodnem oziru ondotnega kraja velike važnosti. Ponudbe sprejema „Naša straža“ v Ljubljani.

Najnovejše vesti.

V družbo sv. Cirila in Metoda se je nedavno zagnal, kakor se po Ljubljani govori, skrajno nestrpni litijski sodni adjunkt Cotman. Prav robato je napadel v Črnem Potoku pri Litiji po vsej Sloveniji znane vrle litijske in šmartinske rodoljubkinje in strupeno kritikoval družbo. Inteligentne dame so mu izborno vrnilo. Cotmanu je sekundiral neki dobrovoljček, za katerega je pa najbolje, da ne hodi na solnce z maslom na glavi. Körberjevo navodilo je nekaterim gospodom pač zelo potrebno!

Lepi pastirski list, ki se bode jutri čital po cerkvah ljubljanske škofije, dokazuje, da je Kristus pravi Bog. Isti predmet ima tudi pastirski list lavantinskega škofa.

Smola Angležev v Južni Afriki. Angleži strašno hite s poročili, da se Burom slabo godi. Iz Londona poročajo, da je burski general Cronje obkoljen in da se ne more nikamor ganiti. Iz Bruselja pa poroča transvaalski poslanik, da ima Cronje 35 000 mož na razpolago in ker mu Buri od vseh strani hite na pomoč, da dobe Angleži gotovo priliko, poskusiti hitrost svojih peta. Roberts je skoro gotovo šel Burom v past. Iz Berolina se poroča, da sta oba poskusa Bure obkoliti, se izjalovila. Generala Macdonalda so Buri strahovito naklestili. Mrtvih je 100 angleških častnikov in 2140 mož. 52 častnikov in 600 mož je ranjenih. Natančnih nadaljnih poročil o položaju Cronja še ni. Na Dunaju se je včeraj širila govorica, da je vjetih 5 angleških generalov. in da so Buri vjeli tudi generala Roberta. O položaju pred Ladysmithom se poroča, da je imel Buller hude praske. Nekateri viri so včeraj zatrjevali, da je Buller ujet. Buri so kar najboljše založeni z orožjem, strelivom in drugimi potrebščinami.

Iz državnega zbora.

(Izvirno poročilo.)

Dunaj, dne 22. februvarja 1900.

Državni zbor se je zopet sešel! — Podoba njegova je prav taka, kakeršna je bila meseca decembra lanskega leta, edino osebe ministrov so se spremenile in pa neka živahnost in negotovost se vidi mej poslanci. Nervozni se izprašujejo, kaj prinese bližnja bodočnost. Vsi klubi imajo seje, v kojih se razmotriva položaj, — a nihče ne ve, kaj bi trdil o prihodnjem

dnevu. Ona zaupnost, ki je vezala svoj čas desnico, je zginila, in posamne frakcije begajo brez programa ena poleg druge.

Ob enajstih je otvoril predsednik dr. pl. Fuchs sejo in ministerski predsednik dr. pl. Körber je predstavil zbornici nove ministre. Pazljivo so jih motrivali poslanci. Ministerski predsednik dr. pl. Körber je razvijal nato program nove vlade, rekoč, da sedanja vlada ne pripada nobeni stranki, marveč stoji nad strankami, in si je naložila nalogo rešiti narodno vprašanje v prid vsem strankam in to na podlagi popolne enakopravnosti. Vlada polaga posebno važnost na to, da zbornica reši državni proračun za tekoče leto. Veliko denarja in sicer 500 milijonov kron se bo potrebovalo za gradbo novih železnic, in med te spada v prvi vrsti ona preko Turov in karavank na Bohinj v Trst. V Trstu se bo pa morala tudi luka povečati in urediti. Vlada hoče nadalje skrbeti za industrijo, obrtnijstvo in poljedelstvo in vsako tako podjetje najizdatneje podpirati. — Tudi delavskemu stanu in delavskemu vprašanju sploh se hoče posvetiti vlada in so se že pričela dotična pripravna dela.

Zbornica je pazljivo poslušala ministerskega predsednika, a verjela mu ni, da bi mu bilo mogoče izvršiti tako obširni program, in vsled tega je imel končno tudi ta govor isti utis, kakeršnega sta imela jednaka govora grofov Thuna in pa Claryja.

Minister pl. Wittek je predložil zakon o gradnji druge železnice v Trst. Končno so prišli na vrsto nujnostni predlogi: dr. Gross je stavil predlog glede ureditve delavnega časa pri rudokopih, dr. Gessman je zahteval: da se vpelje za rudokope 8 ur dela na dan, da vlada določi ceno premogu, da morajo v to poklicani podjetniki večje zaloge premoga si oskrbeti oziroma, da prevzame vlada, ako treba, „premogokope“ v lastno režijo.

Končno sta govorila poslanca Schramel in Roser o vojaškem kontingentu ter sta popisovala težkoče vojaškega stanu, slabo plačo častnikov in pa temu nasproti silna bremena, koje nalaga vojaški stan vsem drugim slojem države. Schramel je prišel do zaključka, da bi kazalo vojsko razpustiti in pa vpeljati splošno državljansko brambo.

* * *

Dunaj, 23 februvarja.

Danes je otvoril predsednik šele ob 12. uri sejo, to pa radi tega, ker je ob istem času imel sejo tudi nižjeavstrijski deželni zbor. O tem se je pritoževal Wrabez, a to brez vspeha, ker mu je predsednik dr. pl. Fuchs pojasnil, da on ne more deželnemu zboru zapovedovati, kdaj da naj zboruje. Wrabez in Bielhlavek sta skrbela pri tej točki za razveseljevanje občinstva. Izzivala sta drug družega. Ta zabava je trpela nekako do druge ure popoldne in potem se je nadaljevala redna razprava o vojaškem kontingentu.

Prvi je govoril Schönererjev pristaš Türk, drugi pa Čeh Doležal. Govorila sta do 5. ure popoldne in posebno slednji se je pritoževal, da se vojak ne sme javiti v materinem jeziku, in da ga kaznujejo z 14 meseci zapora, ako to stori.

Vojni minister grof Welserheimb je zastopal prav kot španski grandsenieur vlado. — „Poučil“ je zbornico, kolike vrednosti je vojska za vsakega državljana ne le samo proti zunanjemu sovražniku S povzdignjenim glasom je povdarjal, da je treba vojske tudi proti notranjim sovražnikom, kajti le tako more državni zbor mirno zborovati. Rekli bi: sapienti sat! . . .

V današnji seji se je zapazilo, da je zbornica nekako razburjena, in da je osobito pri Čehih in pri Schönererijancih nakopičen eksplozivni material. Položaj je vedno še nejasen, klubi sicer zborujejo, a ne pridejo do nobenega zaključka, opazujejo le eden družega in čakajo na razvitek položaja. Velika odločilna večina zbornice uvideva potrebo ohraniti državni zbor za redno delovanje, pa kaj hoče storiti ta večina, ko na eni strani vlada noče uvideti, da preti nevarnost njej in državi; — na drugi strani pa zopet prizadeti krogi drvijo brez oči in brez

razuma v prepad. Misleči elementi so pa po položaju prisiljeni mirno gledati vso to nesrečo. Prihodna seja bo v ponedeljek.

Razne stvari.

Strašen vihar je divjal zadnji teden po Italiji in Franciji. Podiral je hiše in razbil več ladij. Na Angleškem so bili veliki sneženi zameti.

Krvoločna protestantska sekta. V Appalturnu na Holandskem se je pojavila mej protestanti verska sekta, ki je iskala vraga v človeških trebuhih. Te dni se je prepričala, da ima vrag v trebuhu hlapec Brinkman, kateremu so člani sekte razbili glavo, odrezali mu glavo in roki in ob petju psalмов si umivali roke v umorjenčevi krvi. Hoteli so hlapca še sežgati, a so orožniki naredili konec njihovemu početju. Ta sekta je v Holandiji zelo razširjena ter ima za Kristusa 28letnega kmeta Scherfa, ki je jeden morilec hlapca Brinkmana. Morilce so poslali v — blaznico.

Koliko je Nemcev? Po najnovejši statistiki živi na svetu 84.793.000 Nemcev. V Evropi jih živi 73, v Ameriki 11 milijonov, v Aziji 88.000, Afriki 632.000, Avstraliji 109.500. Število Nemcev v „Reichu“ in v Avstriji je 53.800.000. Tako poroča „Deutsches Volksblatt“.

Brez srca. Peter Pascarella, bivajoč v Caserti v Italiji, je nekega dne v jezi zgrabil svojega lastnega otroka in ga treščil skozi okno na cesto. Otrok, ki očetu ni storil družega žalega, kakor da je — jokal, je seveda takoj mrtev obležal. Toda zdaj pride zanimivo. Ker so pozvali takoj zdravnika dr. Nuzzi-ja, da si ogleda hudodelstvo, je uzorni zdravnik res konstatiral smrt otroka, toda lepi dohtar je izdal spričevalo, da je otrok umrl — naravne smrti. Po mestu se je pa mej tem že raznesla vest o hudodelstvu Pascarelle in sodnijska oblast je uvedla preiskavo. Na tej preiskavi je bilo dokazano, da je zdravnik dr. Nuzzi, podkupljen po morilcu, izdal tako izpričevalo, da otme tega nasledkov. Sodišče je potegnilo v zapor vse v to zadevo zapletene osebe: očeta, mater, dekle in pa famoznega dohtarja Nuzzi-ja s plačanim spričevalom.

Regulacija častniških plač. Iz okrožnice o regulaciji častniških plač povzamemo nekaj podatkov o novih plačah častniških. Dobivali bodejo: feldmaršal 24.000 K, feldcajgmajster (general konjice) 16.800 K, feldmaršallajtnant 14.016 K, generalni major 11.400 K, polkovnik 7200 K, podpolkovnik 6000 in 5400 K, major 4000 K, stotnik (ritmojster) prvega razreda 3000 K, družega razreda 2400 K, nadporočnik 2040 K, poročnik 1680 K.

GLASNIK.

Raj socijalnih demokratov.

Z mokraskimi barvami naslikal g. dr. I. Ž.

Ko bi verjeli socijalnim demokratom, so ti edini prijatelji zatiranega človeštva. Vsi višji stanovi nimajo drugega dela, druge skrbi, nego da zatirajo in izkoriščajo delavske stanove. Zato boj sedanji družbi, boj trinogom in trotom, ki se redé in masté le ob žuljih lačnih trpinov! S temi in enakimi bojnimi klici voditelji soc. demokracije agitujejo med nezadovoljnimi delavci, malimi obrtniki in zadolženimi kmeti. Za svoje agitacije imajo jako rodovitno polje. Saj je žalostna istina, da so ravno ti nižji stanovi na robu propada in se z obupnostjo bore za svoj obstanek. Ni čudno, da si želé boljših časov in slepo drvé za socijalnimi demokrati, ki jim zgovorno obetajo raj, nebesa na zemlji.

Oglejmo si ta raj! Govoré pa naj socijalni demokratski „proroki“, kako si mislijo svojo bodočo državo.

I. Bodoča država.

a) Podržavljenje produkcije.

Duševni oče socijalizma v sedanji obliki je Karol Marx. Ta je pisal že l. 1847: „Ko proletarijat dobi v roke politično oblast, iztrgal bode polagoma buržoaziji ves kapital, položil državi v roke vsa produkcijska sredstva, to je izročil organizovanim proletarcem“. Marx in njegovi učenci torej hočejo zakonitim potom podržaviti

vsa produkcijska sredstva. Država naj si prisvoji vse ali vsaj poglavitne panoge produkcije — zemljišča, rudokope, mašine, prometna sredstva; delo naj razumno razdeli med posamezne državljane in ravno tako skupne dohodke in zaslužke dela. Država je sicer že sedaj producent. V svoji posesti ima razsežna zemljišča, rudokope, poslopja, železnice, telegraf, telefon itd. Toda dohodke iz teh državnih posestev porablja le za svoje velike potrebe. Socijalisti pa zahtevajo, država naj te dohodke porazdeli mej državljane.

Tako uči Stern: „Socijalistiško gibanje hoče, da preidejo iz zasebne v skupno last vsa produkcijska sredstva, vsa zemljišča, tovarne, delavnice in prometna sredstva (železnice, parniki), in da družba uredi produkcijo za vse člane družbe. Socijalisti ne zahtevajo, naj se podržavijo tudi konsumne stvari. . . . Te ostanejo v lasti onega, ki jih je prejel. Tvoja hiša ti ostane, dokler hočeš bivati v njej; suknja, ura . . . so tvoje, ker si jih izbral za se v skupnih skladiščih, nihče ti jih ne sme uzeti. Seveda v bodoči ljudski državi tudi nikomur ne pride na misel, da bi ti jemal še stvari, katere vsakdo more dobiti od države. Vseh teh potrebnih stvari bode v izobilju za vsakega.“

Liebknecht modruje v svoji knjigi. „Kaj so socijalni demokratje in kaj hočejo“ tako-le: „Sedanja krivičnost izvira iz sistema gledé plačila za delo. To krivičnost moramo odstraniti, da delavec več ne dela za nedelavca, ampak sam za se. In to se zgodi, ako delavska sredstva preidejo iz posesti kapitalistov v last skupnosti, družbe, države.“

Ti nauki se ponavljajo v brezštevilnih knjigah in brošurah. To so, rekli bi, bistvo gospodarskega programa socijalne demokracije, ki hodi srednjo pot.

b) Socijalna revolucija.

Voditelji socijalne demokracije uporabijo vsako priliko in sredstvo v svoje namene. Uprav z žilavo vstrajnostjo pripravljajo socijalno revolucijo. Na shodu nemških socijalnih demokratov v Kudanju l. 1883 je izjavil eden govornikov: „Ne moremo misliti, da bi se družabne razmere zboljšale mirnim potom, ker gospodujoči krogi nimajo toliko volje in moči, da bi izvršili socijalno reformo.“

Še jasneje se je izrazil Bebel v drugi seji na shodu v Št. Galenu l. 1887.: „Kdor misli, da more socijalizem doseči svoje zadnje namene po sedanji parlamentarno-ustavni poti, ta, ali ne pozna teh namenov, ali pa je goljuf.“

V svoji knjigi „Die Frau“ piše Bebel na str. 438: „Vzplamtel je boj novega sveta proti staremu. Na oder stopajo množice, ki z veliko umnostjo bojujejo boj, kakeršnega svet ni še videl in enakega tudi ne doživi. To je zadnji socijalni boj. Koncem 19. stoletja vidimo, kako se ta boj bliža zadnjemu razvoju, ker zmagajuje nove ideje.“

In na shodu v Erfurtu l. 1891. je proročeval: „Prepričan sem, da se naši zadnji nameni kmalu uresničijo; malo jih je v tej dvorani, ki ne bodo doživeli teh dni.“

Na mejnarodnem delavskem shodu v Cirihi l. 1893 je izjavil Liebknecht mej gromovitim odobravanjem: „Ko bi bile v Nemčiji ruske razmere, ne preostajalo bi nam nemškim socijalnim demokratom družega, nego taktika nihilistov.“

Seveda, socijalni demokratje ne povedó povsod in vsakemu, kaj nameravajo. Previdni in oprezni so, strah imajo pred orožniki in vojaki. So tudi mej njimi, ki se ne strinjajo s silo. Ako pride do krvavega boja, odgovorni bodo za posledice le tisti, ki se upirajo socijalno-demokratskim idejam. Čas še ni prišel. Tako je govoril Liebknecht na shodu v Hali l. 1890: „Kar nam daje moč, je ona agitacija, ki apeluje na množice. Naša taktika mora nasprotnikom dokazati, da pametno težimo po moči, s katero hočemo doseči svoje namene. . . . Če tudi smo že močni, vendar stoji proti nam še 80% prebivalstva. Naši nasprotniki imajo armado, topove in policijo, vtaknejo nas v ječe ali pa v norišnice.“

V zapisniku o shodu na Vidini v Švici iz l. 1880. čitamo: „Nihče bi se ne izjavil proti

siloviti prekuciji, ko bi prišla; vendar ne smemo ljudstvu priporočati revolucije, dokler razmere za revolucijo niso zrele. . . . Naglašati moramo, da nemška socijalna demokracija besedi „zakonita pot“ vedno tolmači tako, da more svojo stvar izvojevati na duševnem polju; vendar pa se ne ustraši nobenega sredstva, ako jej zapró to pot.“

Pfund piše v svoji knjigi „Unsere Taktik“ „Ko bi danes poskusili z orožjem v roki boriti se za pravico (socijalno državo), pričela bi se vojska, kakeršne svet ni še videl; kratkoma bi nas pobili in poklali. . . . Istina je, da smo socijalni demokratje še v manjšini in je velika večina prebivalstva še proti nam. . . . Proletarci po velikih mestih ne zmorejo združenih močij nepoučenega ljudstva in armade.“

Bodoča socijalna revolucija pa bo „mejnarodna“. Francoski socijalni demokratje so pozdravili nemške socije, zbrane na videmskem gradu v Švici: „Socijalna revolucija bo mejnarodna, ali pa je ne bo. Francoski socijalisti imajo pravico, da na vas računajo, kakor vi morete računati na nas ob uri bližnje, neizogibne mejnarodne revolucije, ki bodo oprostila proletarce obeh svetov.“

Rusi pa so jim pisali: „Vemo, da bo Vaša zmaga znamenje za splošno socijalno revolucijo, kateri tudi mi posvetimo svoje moči. . . . Socijalna revolucija je neizogibna posledica sedanjih razmer mej kapitalom in delom.“

In v belgijski adresi se bere: „Ako bodete nekoč vsled neznosnega zatiranja iz taktičnih razlogov ali drugih nagibov prisiljeni nastopiti revolucijsko pot, da vzdignete zastavo vstaje: tedaj bode pri nas grozno odmeval vaš bojni klic, kateremu bodo sledile velike množice. Prepričani smo, da bodo proletarci le s silo gospodo vrgli s prestolov; a danes še ne nastopimo s silo, ker smo v manjšini. Mi zbiramo delavce in jih poučujemo, mi pripravljamo proletarijat na veliki dan.“

Lafargue piše v svoji knjigi o komunizmu in kapitalizmu: „Socijalna revolucija, ki bode končala usodno dobo kapitalizma, bode izvršila smrtno obsodbo nad kapitalisti.“

Te izjave so jasne ko beli dan. Ako pa kdo očita socijalnim demokratom, da pripravljajo krvavo revolucijo, izgovarjajo se, da temu ni tako. Trdijo namreč, da revolucija pride potom evolucije, sama po sebi, naravnim razvojem. Kri ne bo tekla, ako se nihče ne bo ustavljal zahtevam socijalnih demokratov. Pfund piše: „Upajmo, da bode naša moč in sila tolika, da nihče ne bo mislil na resen odpor.“

Liebknecht je v nemškem državnem zboru meseca svečana l. 1893. zagovarjal socijalno demokracijo: „Nikdar ni rekel socijalni demokrat, da moramo ali hočemo čez noč z zaroto ali vstajo prekucniti sedanjo državo ali družbo; po naši sodbi je tisti goljuf ali bedast fanatik, ki trdi, da je mogoče napraviti revolucijo s silo. Revolucije nastanejo, rastejo naravno, produkt so zgodovinskega razvoja razmer.“

In Bebel piše o bodoči državi: „Prepričan sem, da se bode mirno razvijala sedanja družba. Ko pa doseže vrhunec razvoja, premeni se sedanja družba v socijalistiško tako mirno in tako hitro, kakor je l. 1870. po Sedanu francoska država postala republika.“

(Dalje prihodnjic.)

Delavske drobtine.

Izlet v Zagorje. Pretečeno nedeljo so poleteli ljubljanski kršč. soc. v Zagorje, kjer so pri veselici nastopili tamburaši „Slov. krščan. soc. zveze“ in igralci. Igrala se je „Vedeževalka“, ki je v resnici očarala navzoče občinstvo. Zagorski igralci so prav dobro igrali „Pravdanje“ in tudi tamburaši so pokazali, kaj znajo. Ljubljancane so vsprejeli Zagorci v „domu“ pristrčno, na cesti pa socijalni demokratje po svoji mokraski maniri. Pokazali so, da socijalna demokracija tudi vzgaja, toda le — v surovosti.

Ljubljansko delavsko konsumno društvo je imelo v nedeljo dopoludne redni občni zbor. Poročila blagajnika in tajnika so se brez

ugovora vsprejela. V odbor so bili voljeni: A. Tekster, Iv. Jakopič, Fr. Zor in A. Jezeršek. V nadziralni odbor so bili izvoljeni: A. Škof, Iv. Verbič in Jos. Gostinčar. Odbor se je pa takole sestavil: Bahar Val. načelnik, Zor Iv. njega namestnik, Tekster Ant. tajnik, Zajc Jos. blagajnik, Tomazič, Aubel, Golmajer, Jakopič, Jezeršek odborniki. Nadziralni odbor si je zbral za načelnika g. J. Verbiča.

Krščansko-socijalna organizacija v Mariboru. Iz Maribora se nam piše: V nedeljo, 14. januarja, imelo je katoliško delavsko društvo svoj občni zbor, kateri je bil prav mnogobrojno obiskan. Iz poročila zapisnikarjevega in blagajničarjevega posnemamo, da je društveno vodstvo tudi v pretečenem letu zvesto izpolnjevalo svoje dolžnosti, in da se društvo v kljub velikemu nasprotovanju prav živahno razvija ter si pridobiva vedno več prijateljev in dobrotnikov. — Število udov pomnožilo se je za 205, tako da je koncem pretečenega leta štelo društvo 307 rednih, 96 podpornih in 4 častne ude, skupno torej 407 udov. Res lepo število! Društveni dohodki znašajo 1770 K 10 h. Izdatki 1766 K 60 h. V teku leta se je izplačalo 56 obolelim udom podpor 456 K 60 h. V pretečenem letu priredilo je društvo več gledaliških predstav in dva izleta, katerih enega v Pušcavo, drugega pa v prijazne Ruše. Priredilo je praznovanje božičnega drevesa, pri katerem je bilo obdarovanih okolo 140 otrok društvenih udov z raznimi darili. Po tem poročilu sledila je volitev. Za predsednika bil je zopet soglasno izvoljen dosedajni, za društvo neutrudljivi č. gosp. dr. M. Matek. Na splošno prošnjo društvenikov je zaslužni predsednik predsedništvo v korist in blagor društva zopet sprejel. Potem se je volil odbor, kateri se je pozneje sledeče konstituiral: Gg. Kruzman, prvi podpredsednik; Ploč, drugi podpredsednik; Kotbauer, blagajničar, Hardinka, knjižničar in režiser; Korošec, blagajničar hranilne družbe „Mravljica“; Marčič, zapisnikar; Jurič, Živko, Ulčnik, Pohar, odborniki. Za namestnike pa: Cvahte, Gaizer, Glainer, Medvešek in Kavčič. Po volitvi imel je g. predsednik prav podučljiv govor. Z vsčilom, naj bi se društvo vedno bolj razvijalo in rastlo v blagor delavskemu stanu in v veselje vsem z nami mišlečimi, zaključil je g. predsednik zborovanje.

Predavanja na deželi. Preteklo nedeljo je pri Devici Mariji v Polju predaval g. Moškerc o židovskem vprašanju. Poslušalcev je bilo nenavadno veliko. Del predavanja priobčimo prihodnjič.

Spominske svetinje. Preteklo soboto so bile razdeljene spominske svetinje onim uslužbencem in delavkam tobačne tovarne, ki so vže 3 leta v tovarni in 21 let stari. Mnogim bi bilo pač vstreženo, da bi se jim zboljšale upravne pičle plače.

Kaznjenci v Ljubljani delajo sedaj delavcem veliko škode. Mej tem, ko prosti delavci nimajo dela, delajo kaznjenci po mestu ceste, v pivarnah, posebno pri Kozlerju, razbijajo in vkladajo led. Pri Kozlerju so se izjavili, da ne potrebujejo delavcev, „saj je dosti restantov“. Tako delajo naši kapitalisti z revnim ljudstvom, ki sedaj po zimi brez dela in jela z družinami vred trpi grozno revščino.

Socijalno-demokratska surovost se je kaj lepo pokazala v Přemislju, kjer je umrl neki čevljar Gembalik. Po želji žene udove naj bi spremil na pokopališče mrliča katol. duhovnik. Kaplan Košacinski je blagoslovil mrliča in bi se bil imel, kakor je bilo dogovorjeno, štiri kilometre dolgo pot do pokopališča peljati v vozu. To pa rudečkarjem ni bilo prav, ter so začeli med seboj godrnjati: „Če mi gremo peš, naj gre pa še „far“, so rekli in so odstranili voz. Ko je duhovnik stopil iz hiše in vprašal za voz, je dobil surov odgovor, na kar je šel v svoje stanovanje, ker je bil prelahno oblečen za pot in je bilo mrzlo vreme. Mej tem so pa rudečkarji pograbili krsto in jo demonstrativno nesli po ulicah do cerkve, jo položili pred vrata in zahtevali, da naj pride škof. Na tisoče judov se je zbralo po ulicah in so hujskali socijaliste. Škof Pelear je obljubil, da bode kaplan spremil mrliča

na pokopališče. Toda judovskim hlapcem ni bilo za duhovnika, marveč za malo revolto. V divjem kriku so drli v zvonik in začeli zvoniti z vsemi zvonovi, kar je povzročilo silen naval ljudstva. Nato so šli z mrličem v škofijo, kjer je moral škof gledati vso nesramnost podivjanih ljudij. Poslal je škof svojega kaplana, da spremi mrliča na pokopališče, kamor so prišli v temni noči. Duhovnik je opravil svoje molitve in je hotel oditi, toda rudeči bratci ga niso pustili. S klici: „Naj le počaka! Ima čas! Naj le poslušaj, se bode kaj naučil!“ so ga obkolili in ga toliko časa zadržali, da sta dva voditelja dokončala na grobu svoje govore, v katerih sta zabavljala posebno duhovščini. To je socijalno-demokratska prostost! Čudno je le, da te „prostosti“ ne omeji policija, ki ima za drugo vedno nos.

Koliko je rudečkarjev v Evropi? Danski socijalni demokrat Lung je poskusil sešteti vse svoje tovariše v Evropi in jih je naštel približno polpet milijonov. Po njegovem računu jih je: Na Ogerskem 10.000, na Norveškem 11.000, v Holandiji 15.000, na Španskem 20.000, na Švedskem 40.000, v Angliji 48.000, v Švici 55.000, na Danskem 90.000, v Italiji 137.000, v Avstriji 500.000, v Belgiji 534.000, na Francoskem 1.000.000, in v Nemčiji 2.107.000. Vseh skupaj bi tedaj bilo 4.567.000. To število sicer ni tako silno, vendar vsekako upoštevanja vredno, posebno če pomislimo, da je poleg organizovanih „socijev“ še mnogo delavcev in mnogo drugih ljudij, ki so „rudečega mišljenja in prepričanja“, in ki utegnejo v odločilnem trenutku podvojiti moč „mokraške“ sile.

Konsumne zadruga na Francoskem Po uradni statistiki je bilo na Francoskem 1. julija preteč. leta 1199 konsumnih zadrug. Od teh je bilo 491 pekovskih. Na vprašanje Union Cooperative se je deloma odgovorilo, in sicer je imelo 92 zadrug dohodkov 16.679.489 frankov. Deleži so znašali 1.172.177 frankov. Število članov pa 28.392. Čisti dobiček: 7 %.

Kaka je razlika med krščanskim in soc. dem. nazorom? Krščanstvo: Kar je moje, je tudi tvoje. Socijalna demokracija: Kar je tvoje, je tudi — hočeš nočeš — moje.

Avstrijsko skupno ministerstvo je izdalo odlok, po katerem se morajo na podlagi postave z dne 26. decembra 1899 drž. zak. št. 255 zavarovati pri bolniških blagajnah vsi provizorični in pomožni uradni služabniki. Do konca t. m. morajo biti pri okrajnih bolniških blagajnah naznanjeni. Zavarovalnino plača v celoti država.

Listnica uredništva. Dopisniku z Bukovice: Lahko ste nevoljni, mi smo tudi, da pri vsi svoji objektivnosti trem gospodom, od katerih ima vsak svoj prav, ne moremo ustreči. Kratkim poročil in tudi stvarnih polemik se ne bojimo, ali Vi zahtevate preveč od našega tednika. — Dopisniku z Iga: Narodno blago nam je vedno ljubo, samo da je res narodno. Le pošljite še ostalo, ne pojde v koš. — Dopisniku iz Višnje Gore: Vaš dopis je dober in pesem lepa, tudi pohvala duhovnov gotovo zaslužena, vendar naš list takih rečij iz gotovega vzroka ne moremo jemati. Ali naj pošljemo „Danici“? — Sib. sam.: Vaš dopis je resničen, a se nam zdaj še ne zdi umesten; porabimo pri priliki.

Tinktura zoper kurja očesa

== gotovo najboljšo sredstvo ==
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v 60 (53)

deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustk-a v Ljubljani.

Udovec - uradnik

bi rad stopil v dopisovanje s kako omikano in razumno Slovenko, ki bi bila voljna prevzeti hišno gospodarstvo in nadzorstvo njegovih otrok, oziroma tudi omožiti se

Primerne ponudbe naj se pošljejo na upravnništvo tega lista pod črko ABC.

7 (3-1)

Gabr. Piccoli,
lekarnar „pri angelu“,
dvorni založnik
Nj. svetosti papeža Leona XIII.
v Ljubljani,
Dunajska cesta.

Brezje na Sp. Štajerskem, 14. nov. 1898.

Vaše blagorodje!

Ker smo se že velikokrat prepričali, da je ta Vaša tinktura za želodec, katero je rabila že cela moja hiša z najboljšim uspehom, res najboljšo sredstvo zoper želodčne in tudi mnoge druge bolezni, se vam iskreno zahvaljujem. Pa tudi gospodu, kateri me je na to izvrstno tinkturo opozoril, sem hvaležen.

To potrjujem s tem, da vam izrečem svojo najiskrenejšo zahvalo v imenu cele moje družine ter Vas uljudno prosim, da mi pošljete zopet jedno skatljico tinkture za želodec z 12-terimi stekleničicami in jeden lonček Glicerina Crème.

S spoštovanjem Tomaz Dobek.

Posljite mi s poštnim povzajem pod spodaj stoječim napisom 24 stekleničic izvrstne »želodčne esence«, ki se rabi z najboljšim vspehom.

20 (48) Jožef Černko, župnik, Vuhred. — Štajarsko.

Posljite mi s poštnim povzajem 12 steklenic Vaše želodčne tinkture. Naš g. župnik Belec jo vsakemu bolehnemu prav gorko priporaja in skoraj vsaki, ki jo rabi, se jako pohvalno o nji izrazi.

S spoštovanjem Ivana Vidasa pri Sv. Martinu, p. Sv. Nedelja, S. Domenica d' Albona, Istria

Zahvaljujem se prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom najtopleje za doslej mi izkazano naklonjenost ter priporočam tudi še za nadalje svoje izdelke:

monštrance, kelihe, ciborije, svetilke, svečnike, kadilnice, lestence i. t. d.

Prizadeval se bom, da kar najvestneje in najtočneje izvršim vsa naročila.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Kregar,
pasar in srebrar.

4 (4)

Pravo

plzensko pivo

iz združne pivovarne
vedno popolnoma sveže
v sodih in steklenicah se
dobiva v zalogi

Ivana Gorjupa

v Ljubljani

Telefon: št. 20. 97 (10-10)